

MINISTER ENERGII
Krzysztof Tchórzewski

DKN-IV-0702-2/16

KABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 28.12.2016
nr 6617 podpis. *mh*

Warszawa, 22.12.16

SEKRETARIAT

Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 28.12.16, zał. ....

nr 1634, podpis. *f*

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Tadeusza Kopia złożone podczas 29 posiedzenia Senatu RP w dniu 4 listopada br. *dotyczące Kopalni Węgla Kamiennego „Morcinek”* oraz po otrzymanych wyjaśnieniach ze strony Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. (dalej: JSW S.A., Spółka) oraz Wyższego Urzędu Górniczego (dalej: WUG), uprzejmie informuję jak poniżej.

JSW S.A. posiadała koncesję wydobywczą dla złoża KWK „Morcinek” do grudnia 1998 r. Z uwagi na stwierdzoną trwałą nierentowność kopalni podjęto decyzję o jej likwidacji. Likwidacja przebiegała na podstawie „Projektu likwidacji”. Należy nadmienić, że jeszcze przed podjęciem decyzji o rozpoczęciu procesu likwidacji kopalni, Zarząd JSW S.A. wystąpił z ofertą sprzedaży kopalni, jednakże nikt nie złożył oczekiwanej propozycji kupna. Z uwagi na wartość złoża Morcinek, Spółka nie uwzględnia go w swoich planach strategicznych jako złoża stanowiącego możliwość rezerwowego wykorzystania.

W kwestii przytoczonej przez Pana Senatora spółki NWR Karbonia S.A. informuję, że spółka ta od wielu lat stara się o koncesję wydobywczą dla złoża „Morcinek 1”, jednak z uwagi na brak porozumienia z samorządami działania te są bezskuteczne.

Odnosząc się do problemu dochodzenia przez mieszkańców Polski dotkniętych szkodami górniczymi odszkodowań od czeskich przedsiębiorstw górniczych oraz niewykazywania właściwego, skutecznego działania ani determinacji przez członków polskiej strony Dwustronnej Międzyrządowej Komisji ds. współpracy przy eksploatacji złóż węgla kamiennego w rejonie wspólnej polsko-czeskiej granicy państwowej (dalej: DMK) chciałbym przedstawić następujące informacje w tym zakresie.

- 1) Przygraniczna eksploatacja po czeskiej stronie prowadzona jest przez OKD a.s. Zakład nr 2 – była kopalnia ČSM. Eksploatacja przygraniczna, w tzw. Górniczej Strefie Ochrony prowadzona jest pod nadzorem DMK, która w obecnym składzie – polskiej części została powołana uchwałą nr 146/2014 Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2014 r.
- 2) Nadzór DMK polega na kontroli zamierzeń eksploatacyjnych oraz ich rzeczywistej realizacji, prognozy oddziaływań tej eksploatacji na powierzchnię terenu, spraw związanych z roszczeniem obywateli RP, właścicieli nieruchomości po stronie polskiej, którzy wnioskuje o naprawę szkód. Nadzór prowadzony jest przez Zespoły: Górniczo-Geologiczny i Szkód Górniczych na podstawie analizy odpowiednich dokumentów przy udziale Zespołu Prawnego stosując prawodawstwo obowiązujące na terytorium Polski.
- 3) W obecnym składzie polskiej części, pierwsze posiedzenie DMK odbyło się w dniach 3 i 4 września 2014 r. W jego trakcie podniesione zostały, przez przedstawiciela gminy Zebrzydowice, m.in. kwestie dotyczące odszkodowania za szkody oraz informacje o pojawiających się skargach mieszkańców gmin Zebrzydowice i Hażlach w kontekście przekazywania przez OKD a.s. wszelkiej korespondencji do mieszkańców w języku czeskim, utrudnionym zgłaszaniu szkód powstałych ruchem zakładów górniczych, przeciągającej się procedurze likwidowania szkód, a także dotychczasowej procedurze przypadków zjawisk sejsmicznych, za które odpowiada OKD a.s. w praktyce uniemożliwiających dochodzenie roszczeń ze strony mieszkańców, ograniczając odpowiedzialność OKD a.s. jedynie do szkód powstałych w wyniku zjawisk sejsmicznych większej energii.
- 4) Polska część składu DMK podjęła, przy akceptacji strony czeskiej, działania mające na celu wypracowanie nowych procedur likwidacji szkód związanych z ruchem zakładów górniczych po stronie czeskiej. W ramach tych prac strona polska przedłożyła wypracowaną przez stronę polską procedurę ugodowego postępowania przy naprawianiu szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego w rejonie polsko-czeskiej granicy państwowej. Strona polska przedstawiła stronie czeskiej, że przy naprawianiu szkód powstałych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej spowodowanych ruchem zakładu górniczego prowadzonym na terenie Republiki Czeskiej w rejonie wspólnej polsko-czeskiej granicy państwowej na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 864/2007/WE z dnia 11 lipca 2007 r. *dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaukładowych* („Rzym II”) (Dz. Urz. UE L 199 z 31.07.2007, str. 40) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. *w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych*

i handlowych (Dz. Urz. UE L 351 z 20.12.2012, str. 1, z późn. zm.) (obowiązujących zarówno Rzeczpospolitą Polską jak i Republikę Czeską — jako członków Unii Europejskiej) prawem właściwym do rozstrzygnięcia sporów pomiędzy OKD a.s. a mieszkańcami Gminy Zebrzydowice i Gminy Hażlach jest prawo obowiązujące na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a właściwymi sądami do rozstrzygnięcia ewentualnych sporów również są sądy RP. Strona polska w dalszej kolejności przedstawiła przepisy Działu VIII Odpowiedzialność za szkody ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — *Prawo geologiczne i górnicze*, zgodnie, z którymi poszkodowany jest uprawniony żądać naprawienia wyrządzonej ruchem zakładu górniczego szkody. Zwrócono też uwagę, że obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego ciąży na tym, kto jest odpowiedzialny za szkodę, a także, że sądowe dochodzenie roszczeń jest możliwe po wyczerpaniu postępowania ugodowego. W tym przypadku wymóg wyczerpania postępowania ugodowego uważa się za spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody lub jeżeli od skierowania przez poszkodowanego roszczenia wobec przedsiębiorcy upłynęło 30 dni, chyba że poszkodowany, zgłaszając żądanie zawarcia ugody, wyznaczy dłuższy termin. Strona polska zaproponowała, w szczególności:

- a) by procedura określała zasady ugodowego postępowania przy naprawianiu szkód powstałych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej spowodowanych ruchem zakładu górniczego prowadzonym na terenie Republiki Czeskiej w rejonie wspólnej polsko-czeskiej granicy państwowej,
- b) przedsiębiorca analizował otrzymane wnioski na podstawie aktualnych warunków górniczo-geologicznych oraz zebranego materiału otrzymanego z monitorowania wstrząsów wywołanych eksploatacją górniczą,
- c) w celu określenia zakresu rzeczowego szkody oraz sposobu jej naprawienia przeprowadzano oględziny, z których jest sporządzany protokół podpisywany przez osoby biorące udział w oględzinach,
- d) wszelka korespondencja z obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej była prowadzona w języku polskim,
- e) w siedzibach gmin: Zebrzydowice i Hażlach w ustalonych dniach miesiąca i godzinach będzie pełnił dyżur przedstawiciel OKD a.s., w celu przyjmowania ewentualnych wniosków od obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

Strona czeska przyjęła przedstawioną przez polską stronę procedurę. Zostało ustalone również, że przyjęta procedura będzie stosowana przez OKD a.s. pomimo formalnego jej przyjęcia jeszcze przez DMK, na co OKD a.s. przystała.

- 5) Procedura naprawiania szkód górniczych została zatwierdzona przez DKM na posiedzeniu w dniach 16-17 czerwca 2015 r. Na posiedzeniu ustalono m.in., że przedstawiciel OKD a.s. będzie osobiście odbierał roszczenia o naprawianie szkody w siedzibie urzędów gmin, tj.:
- a) w Gminie Zebrzydowice w każdy pierwszy czwartek miesiąca w godzinach urzędowania od 12 do 17-tej godz.,
  - b) w Gminie Hażlach w każdą drugą środę miesiąca w godzinach urzędowania od 12 do 15-tej godz.
- 6) Na posiedzeniu DMK w dniach 23 i 24 maja 2016 r. strona czeska, na prośbę strony polskiej, przedłożyła informację o zmianach organizacyjnych w czeskim górnictwie i sytuacji w firmie OKD a.s. OKD a.s. poinformowała, iż tworzy rezerwy finansowe zgodnie z postanowieniem § 37a ustawy nr 44/1988 Sb., *o ochronie i wykorzystaniu bogactw naturalnych* (czeskie prawo górnicze) na specjalnym zabezpieczonym koncie bankowym zarówno na szkody górnicze, jak i na rekultywację terenów dotkniętych wydobywaniem. Tworzenie i wykorzystanie rezerw finansowych podlega prawu górnictwu i decyzjom czeskich organów nadzoru górniczego. Wykorzystywanie środków ze specjalnych, wyżej wymienionych kont, wymaga zgody czeskiego nadzoru górniczego. Zgodnie z prawem górniczym § 37a ust. 6 środki znajdujące się na specjalnym rachunku bankowym przeznaczone na szkody górnicze nie mogą stać się częścią masy upadłościowej i nie podlegają egzekucji. Jest to również zabezpieczone w § 208 ustawy nr 182/2006 Sb. *o upadłości i sposobach jej rozwiązywania* (czeskie prawo upadłościowe), w którym jest uwzględniona kwestia rezerw finansowych tworzonych zgodnie z § 37a prawa górniczego. Te środki finansowe oraz inne aktywa (obligacje państwowe) znajdujące się na specjalnym zabezpieczonym koncie nie mogą być włączone do masy upadłościowej.
- 7) Na tym samym posiedzeniu strona polska przedstawiła informację o zgłoszonych obawach polskich obywateli dotyczących wstrząsów górotworu. Przewodniczący polskiej części DMK poinformował, że do Wojewody Śląskiego Pana Jarosława Wieczorka wpłynęło pismo Sołtysa i Rady Sołectwa Podgwizdowa, z dnia 11 lutego 2016 r., a do Przewodniczącego polskiej części DMK pismo Stowarzyszenia Ochrony Przed Negatywnymi Skutkami Działalności Górniczej Na Terenie Ziemi Śląska Cieszyńskiego, z dnia 25 kwietnia 2016 r., w których podniesiono, że w związku z prowadzonym ruchem podziemnych zakładów górniczych na terenie Republiki Czeskiej zgłaszane są przez mieszkańców szkody związane z ruchem tych zakładów. Zdaniem autorów tych pism, roszczenia mieszkańców są rozpatrywane przez czeską stronę bardzo pobieżnie i ogólnikowo. Najczęściej, wyjaśnianie przyczyn powstałych szkód odnosi się praktycznie

do jednego zdania, że szkody nie są wynikiem wstrząsów czy działalności górniczej czeskiej strony. Z dokonanych wizji lokalnych, według wiedzy autorów, poszkodowani mieszkańcy nie otrzymują dokumentacji pisemnej i fotograficznej. Ponadto, nie można prowadzić prawidłowej oceny szkód górniczych bez uprzedniego określenia stanu obiektów tj. przeprowadzenia ich inwentaryzacji w tym zakresie i określenia odporności dynamicznej obiektów, co leży w obowiązkach przedsiębiorcy górniczego.

- 8) Spośród wszystkich 127 złożonych wniosków o odszkodowanie na terenie polskim od 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2016 r. rozpatrzono 118 z nich. Szkody górnicze spowodowane zjawiskami sejsmicznymi stwierdzono w 48 przypadkach o całkowitej wartości 3 335 901,00 CZK. W 70 wypadkach wpływ szkód górniczych nie został wykazany. Dotychczas nie rozpatrzono 9 wniosków. Do 70 odrzuconych wniosków zostało złożonych 10 pisemnych odwołań właścicieli nieruchomości. Jeden właściciel nie zgodził się z propozycją porozumienia o odszkodowaniu za szkody górnicze.
- 9) W dniu 14 listopada 2016 r. Przewodniczący polskiej części DMK spotkał się z przedstawicielami Stowarzyszenia Ochrony Przed Negatywnymi Skutkami Działalności Górniczej Na Terenie Ziemi Śląska Cieszyńskiego: Prezesem Zarządu Panem Józefem Sznapką oraz Sekretarzem Panem Władysławem Macurą. W trakcie spotkania została omówiona działalność DMK w zakresie problematyki poruszonej przez to Stowarzyszenie w piśmie z dnia 25 kwietnia 2016 r. Przewodniczący polskiej części DMK przedstawił również poszczególne działania, jakie podjęła polska część DMK w obecnym składzie osobowym, w szczególności przedstawił działania mające na celu ochronę praw i roszczeń mieszkańców Gminy Zebrzydowice oraz Gminy Hażlach związane z likwidacją szkód powstałych z prowadzenia ruchu zakładów górniczych przez OKD a.s. Przedstawiciele Stowarzyszenia wyrazili swoją pozytywną ocenę podejmowanych przez DMK działań.

Z poważaniem,

Do wiadomości:

– Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

